

Asia: VN/12603/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

1. Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja luovuttaminen

Onko asiakas- ja potilastietojen käsittelystä ja luovuttamisesta säädetty riittävän selkeästi ja tarkasti? Jos ei ole, miten säännöstä pitäisi muuttaa?

Asiakas- ja potilastietojen käsittelystä ja luovuttamisesta on säädetty riittävän selkeästi ja tarkasti.

Huomiota tulisikin kiinnittää siihen, kuinka laki saadaan toimeenpantua sen tarkoitusta ja tavoitteita vastaavalla tavalla. Lakimuutos luo sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittämisessä pitkään odotetut edellytykset valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttöönotolle sosiaalihuollossa asettamalla sosiaalihuollon palvelunantajille veloitteen liittyä valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttäjäksi sekä mahdollistamalla tietojen luovutuksen sosiaalihuollon asiakastiedon arkistosta. Sosiaalihuollon organisaatioissa tämä on erittäin suuri muutos. Lain laadukas toimeenpano edellyttää henkilöstön kouluttamista uusiin, valtakunnallisesti yhtenäisiin asiakastyön toimintamalleihin.

Jo aiemmissa kannanotoissaan (ao. teksti otettu soveltuvin osin www.socca.fi/files/8014/Osaamiskeskusjohtajien_kannanotto_sosiaalihuollon_tiedonhallinta_ja_digitalisointi_3.4.2019.pdf) sosiaalialan osaamiskeskukset ovat kiinnittäneet huomiota siihen, että sosiaalihuollon organisaatiot tarvitsevat asiantuntijoiden tukea Kanta-palveluiden käyttöönottoon, asiakastiedon määrämuotoisen kirjaamiseen ja organisaatioiden toimintatapojen muutokseen. Kanta-palveluiden ja sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston käyttöönotto on yksi tärkeimmistä askeleista kohti yhtenäistä sosiaalihuollon toteuttamista. Kirjaamisosaamisen kehittäminen yhtenäiseksi on edellytys sille, että saamme vertailukelpoista ja yhdenvertaista tietoa sosiaalihuollosta päätöksen teon tueksi. Niin kauan kuin asiakastiedon kirjaaminen ei ole laadukasta, ei sosiaalihuollossa tule olemaan perustaa luotettavalle tiedolla johtamiselle. Kanta-palveluiden käyttöönotto vaatii organisaatiolta teknisen valmistautumisen lisäksi muutoksia toimintatapoihin. Toimintamuutoksiin tarvitaan asiantuntijoiden konkreettista tukea, kun palveluprosesseja

uudistetaan THL:n määritysten mukaiseksi. Asiakastiedon dokumentoinnissa on otettava huomioon asiakasasiakirjojen rakenteet ja asiakastiedon kirjaamisen määrämuotoisuus. Lisäksi asiakastiedon kirjaamisessa on huomioitava asiakkaan osallisuus, eettisyys ja läpinäkyvyys, joita myös EU:n tietosuoja-asetus toiminnalta vahvasti edellyttää. Kirjaamisosaamista on jatkossakin järjestelmällisesti vietävä maakuntiin ja levitettävä niin julkiselle kuin yksityiselle sektorille. Asiakastiedon laadukkaan kirjaamisen myötä saamme sosiaalihuollon asiakastiedon arkistosta aidosti yhdenvertaista ja vertailukelpoista tietoa päätöksenteon tueksi. Ilman kansallista, koko maan kattavaa valmennusta, ohjeistusta ja keskustelua ei muodostu yhtenäisiä kirjaamistapoja. Ilman määrämuotoisen, rakenteisen kirjaamisen korkealaatuista osaamista Kanta-palveluista ja sosiaalihuollon asiakastiedon arkistosta ei saada sitä hyötyä, mitä niillä tavoitellaan.

2. Tahdonilmaukset

Tiedonhallintapalvelua koskevaan 11 §:ään on lisätty uusi kohta liittyen muihin asiakkaan sosiaali- ja terveydenhuoltoon kytkeytyviin palveluihin ja asiakastietojen käsittelyyn liittyvistä tahdonilmauksista. Tiedonhallintapalveluun voisi tallentaa esimerkiksi henkilön vastustuksen hänen tietojensa käytöstä biopankkitoiminnassa. Onko tahdonilmauksista käsittelystä ja luovuttamisesta säädetty riittävän selkeästi ja tarkasti? Jos ei ole, miten säännöstä pitäisi muuttaa?

Asiakastietolain 11 § on lueteltu keskeisiä potilastietoja, joista tiedonhallintapalvelu tekee koosteen. Lakiin olisi tarpeen lisätä 11 § myös keskeiset sosiaalihuollon asiakastiedot, joita tiedonhallintapalvelu käyttää koosteessa. Mitä olisivat keskeiset sosiaalihuollon asiakastiedot, joista tiedonhallintapalvelu kokoaisi koosteen? Voiko tiedonhallintapalvelu käyttää sosiaalihuollon asiakastietojen koosteen tekemiseen kaikkia asiakasta koskevia sosiaalihuollon asiakastietoja tai vain osaa asiakasta koskevista asiakirjoista (esimerkiksi asia-asiakirjaa, asiakkuusasiakirjaa ja sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista esimerkiksi hakemuksia ja ilmoituksia, laaja-alaisia palvelutarpeen arvioita, asiakassuunnitelmia, päätösasiakirjoja, toteuttamissuunnitelmia ja asiakaskertomusmerkintöjä)?

Asiakastietolain 11 § mukaan ”Tiedonhallintapalvelun kautta saa luovuttaa tietoja siten kuin jäljempänä 19 §:ssä ja 20 §:ssä säädetään”. Potilastietojen ja asiakastietojen luovuttamisesta valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen avulla ei ole säädetty tarpeeksi selkeästi.

Asiakastietolain 19 § koskee potilastietojen luovuttamista. ”Terveystietojen potilastietoja voidaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä sosiaalihuollon rekisterinpitäjälle sosiaalihuollon järjestämiseksi, tuottamiseksi ja toteuttamiseksi potilaan antaman suostumuksen perusteella.”

Tuota olisi tarpeen selkeyttää siltä osin, voidaanko terveydenhuollon potilastietoja luovuttaa sosiaalihuollon rekisterinpitäjälle valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen (Kanta-palvelujen) avulla.

Kysymys kuuluu: Voiko sosiaalihuollon viranomainen (julkinen palvelunjärjestäjä) liittyä Potilastiedon arkistoon ja käyttää Potilastiedon arkiston sisältämiä tietoja esim. sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän, erillisen katselukäyttöliittymän tai muun teknisen käyttöyhteyden avulla?

Potilaslain (785/1992) 13 § mukaan saadaan antaa ” potilasasiakirjoihin sisältyviä tietoja tuomioistuimelle, muulle viranomaiselle tai yhteisölle, jolla on tiedon saantiin laissa säädetty oikeus”.

Sosiaalihuollon viranomaisella on laajat lakeihin perustuvat tiedonsaantioikeudet. Sosiaalihuollon viranomaisen voi saada asiakasta koskevia tietoja myös asiakkaan nimenomaisesta kiellosta huolimatta.

Asiakaslain (812/2000) 4 luvussa säädetään sosiaalihuollon viranomaisen oikeudesta salassa pidettäviin tietoihin ja virka-apuun. Asiakaslain 20 § mukaan esimerkiksi ”terveyden- ja sairaudenhoitotoimintaa harjoittava yhteisö tai toimintayksikkö sekä terveydenhuollon ammattihenkilö ovat velvollisia antamaan sosiaalihuollon viranomaiselle sen pyynnöstä maksutta ja salassapitosäännösten estämättä hallussaan olevat sosiaalihuollon asiakassuhteeseen olennaisesti vaikuttavat tiedot ja selvitykset, jotka viranomaiselle laissa säädetyn tehtävän vuoksi ovat välttämättömiä asiakkaan sosiaalihuollon tarpeen selvittämiseksi, sosiaalihuollon järjestämiseksi ja siihen liittyvien toimenpiteiden toteuttamiseksi sekä viranomaiselle annettujen tietojen tarkistamista varten”.

Olisiko asiakastietolain 19 § hyvä todeta, että sosiaalihuollon palvelunjärjestäjälle voidaan luovuttaa terveydenhuollon potilastietoja potilaan antaman suostumuksen perusteella, mutta joissakin (laeissa määritellyissä) tilanteissa sosiaalihuollon palvelunjärjestäjällä on viranomaisena oikeus saada terveydenhuollon potilastiedot ja tiedot on luovutettava sosiaalihuollon viranomaiselle, vaikka potilas on nimenomaisesti kieltänyt potilastietojen luovuttamisen?

Erittäin toivottavaa olisi, että terveydenhuollon potilastietoja voitaisiin luovuttaa sosiaalihuollon rekisterinpitäjälle (ainakin sosiaalihuollon viranomaiselle) valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen (Kanta-palvelujen) avulla asiakkaan/potilaan suostumuksen tai lakisäätöisen tiedonsaantioikeuden perusteella.

Asiakastietolain esityksen 20 § koskee sosiaalihuollon asiakastietojen luovuttamista.

Sosiaalihuollon viranomaisella on laajat lakeihin perustuvat tiedonsaantioikeudet. Sosiaalihuollon viranomaisen voi saada asiakasta koskevia tietoja myös asiakkaan nimenomaisesta kiellosta huolimatta.

Asiakaslain (812/2000) 12 § mukaan ”Asiakkaan ja hänen laillisen edustajansa on annettava sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitetulle toimielimelle ne tiedot, joita tämä tarvitsee sosiaalihuollon järjestämisessä ja toteuttamisessa.” Lisäksi 12 § toisen momentin mukaan ” Asiakkaalle on annettava tieto siitä, mistä muualta ja mitä häntä koskevia tietoja voidaan suostumuksesta riippumatta hankkia. Asiakkaalle on varattava tilaisuus tutustua muualta hankittuihin tietoihin samoin kuin tilaisuus antaa asiassa tarpeellista selvitystä.”

Ovatko valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut yksi uusi tietovarasto, josta sosiaalihuollon viranomaisen voi hankkia asiakasta koskevia tietoja, vaikka asiakas ei ole suostunut siihen?

Asiakastietolain esityksen 20 § mukaan ” Sosiaalihuollon asiakastietoja voidaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä terveydenhuollon rekisterinpitäjälle terveydenhuollon järjestämiseksi, tuottamiseksi ja toteuttamiseksi asiakkaan antaman suostumuksen perusteella.”

Olisiko tuota Asiakastietolain 20 § momenttia tarpeen selkeyttää siten, että siinä selkeästi sanottaisiin, voiko sosiaalihuollon asiakastietoja luovuttaa valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen (Kanta-palvelujen) avulla terveydenhuollon palvelunjärjestäjälle asiakkaan suostumuksen tai lakiperusteen nojalla?

Onko tarkoitus, että sosiaalihuollon rekisterinpitäjä voi luovuttaa sosiaalihuollon asiakastietoja terveydenhuollon rekisterinpitäjälle valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen avulla?

Voiko sosiaalihuollon rekisterinpitäjä luovuttaa asiakkaan kiellosta huolimatta sosiaalihuollon asiakastietoja terveydenhuollon rekisterinpitäjälle valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen kautta?

Asiakaslain (812/2000) 17 § mukaan salassa pidettäviä sosiaalihuollon asiakastietoja saa antaa tietyin edellytyksin asiakkaan hoidon ja huollon turvaamiseksi. Vaikka asiakas olisi kieltänyt tietojensa luovuttamisen, ”sosiaalihuollon järjestäjä tai toteuttaja saa antaa asiakirjasta salassapitovelvollisuuden estämättä tietoja, jotka ovat välttämättömiä asiakkaan hoidon, huollon tai koulutuksen tarpeen selvittämiseksi, hoidon, huollon tai koulutuksen järjestämiseksi tai toteuttamiseksi taikka toimeentulon edellytysten turvaamiseksi”.

3. Erityissuojattavat asiakirjat

Lain 9 §:stä poistettaisiin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuus siitä, mitkä asiakasasiakirjat on luokiteltava erityistä suojausta edellyttäväksi. Lain mukaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitos antaisi

määräykset valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen toteutuksen edellyttämistä tietojärjestelmien olennaisista vaatimuksista ja määrittää asiakasasiakirjojen tietosisällöt ja tietorakenteet sekä tietorakenteissa valtakunnallisesti hyödynnettävät koodistot. Pitäisikö erityissuojattavista asiakirjoista säätää asiakastietolaissa ja potilasasiakirja-asetuksessa? Onko erityissuojattavista asiakirjoista säädetty riittävän selkeästi ja tarkasti? Jos ei ole, miten säännöstä pitäisi muuttaa?

Voimassaolevan sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain 23 § 2 mom mukaisesti Terveiden ja hyvinvoinnin laitos antaa määräykset niistä perusteista, joiden mukaisesti sosiaalihuollon palvelunantajan on määriteltävä käyttöoikeudet sosiaalihuollon asiakastietoihin. THL:n määräyksessä on mahdollista huomioida myös erityissuojattavat asiakirjat huolellisesti rajattuine käyttöoikeuksineen.

Mikäli sosiaaliamiehen asiointitiedot veloitetaan tallentamaan sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon, ne tulee sisällyttää erityissuojattaviin asiakastietoihin ja asiakirjoihin.

4. Om tietovaranto

Lain 12 §:ssä säädettäisiin, että henkilö voi antaa suostumuksensa siihen, että palvelunantajalle voidaan luovuttaa omatietovarannossa olevia hyvinvointitietoja sosiaali- ja terveyspalvelujen toteuttamiseksi. Onko hyvinvointitietojen luovuttamisesta säädetty riittävän selkeästi ja tarkasti? Jos ei ole, miten säännöstä pitäisi muuttaa?

-Mikäli henkilö antaa suostumuksensa luovuttaa palvelunantajalle omatietovarannossa olevia hyvinvointitietoja sosiaali- ja terveyspalvelujen toteuttamiseksi ja mikäli näitä tietoja käytetään esimerkiksi osana sosiaalihuollon päätöksentekoa ja siihen liittyvissä asiakirjoissa, luovutetuista hyvinvointitiedoista tulee osa sosiaalihuollon asiakastietoa. Tällöin sosiaalihuollon asiakastiedoksi muuttanutta hyvinvointitietoa käsiteltäisiin asiakastietolain edellyttämällä tavalla, eikä esimerkiksi hyvinvointitietojen poistaminen omatietovarannosta poista samaa, suostumuksella luovutettua, asiakastiedon arkistoon tallennettua tietoa henkilön asiakastiedoista.

Asiakkaan informointi ehdotetun lain 15 §:n mukaisesti korostuu myös omatietovarannon osalta.

5. Om tietovaranto

Lain 19 ja 21 §:ssä säädettäisiin, että henkilöllä on oikeus saada omat asiakas- ja potilastietonsa omatietovarantoon ja edelleen hyvinvointisovelluksiin hyödynnettäviksi. Onko asiakas- ja potilastietojen luovuttamisesta omatietovarantoon säädetty riittävän selkeästi ja tarkasti? Jos ei ole, miten säännöstä pitäisi muuttaa? Pitäisikö omatietovarantoon liittyvät hyvinvointisovellukset sertifioida?

Tietoturvan varmistamisen näkökulmasta hyvinvointisovellusten sertifiointi voisi olla perusteltua. Tällöin myös sovelluksia käyttävät asiakkaat voisivat luottaa henkilötietojensa suojattuun käsittelyyn. Keskeistä on, että hyvinvointisovelluksia käyttävä asiakas voi olla varma, että sovellus tai sovelluksen

tuottaja ei luovuta eteenpäin tai muuten väärinkäytä omatietovarannosta saatuja sovelluksen käsittelemiä asiakastietoja.

6. Valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käytöstä perittävät maksut

Esityksen 47 §:ssä esitetään muutettavaksi valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden käytöstä perittävien maksujen perusteita siten, että Kansaneläkelaitoksen tulisi toimittaa arvio seuraavien neljän vuoden kustannuksista yhden vuoden sijasta. Muutoksella tavoitellaan sitä, että merkittävien, valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden hoidon edellyttämien investointien kustannukset voidaan huomioida useamman vuoden jakotuksella niin, etteivät kustannukset kasaannu yksittäiselle vuodelle. Onko maksuihin liittyvistä menettelyistä säädetty riittävän selkeästi ja tarkasti? Jos ei ole, miten säännöstä pitäisi muuttaa?

Valtakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmäpalvelut eli Kanta-palvelut on toteutettu julkisella rahoituksella ja niiden käyttäminen on säädetty tai säädetään tulevilla asiakastietolailla kaikille sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajille pakolliseksi. Käyttö olisi pakollista, jos palvelunantajalla on käytössä sähköinen sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmä tai terveydenhuollon potilastietojärjestelmä.

Koska Kanta-palvelujen käyttö on lakisääteisesti pakollista, Kanta-palvelujen käytön pitäisi olla maksutonta kaikille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietoja Kanta-palveluihin tallentaville organisaatioille – niin julkisille kuin yksityisillekin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunjärjestäjille, palveluntuottajille ja palveluntoteuttajille. Kanta-palvelujen käytön maksuttomuuden pitäisi koskea myös Puolustusvoimia, Rikosseuraamusvirastoa ja Kansaneläkelaitosta. Kanta-palvelujen kehittämisen ja ylläpitämisen vaatimat rahat pitäisi osoittaa suoraan valtion budjetista. Mieluiten Kanta-palvelujen jatkokehitys ja rahoitus pitäisi turvata vaalikautta pidemmällä rahoituskehyksillä.

Kanta-palvelujen käytön maksuttomuus kannustaisi sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioita ottamaan valtakunnallisten sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmäpalveluista kaikki tarvitsemansa erilliset palvelut käyttöön ja luopumaan rinnakkaisten omien arkistointi- ja muiden palvelujen kehittämisestä.

Kanta-palvelujen käytön maksuttomuus tukisi kuntakenttää esimerkiksi nyt, kun kuntasektorin talous on romahtanut ja kymmenissä kunnissa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymissä on käynnissä yhteistoimintaneuvotteluja säästöjen löytämiseksi.

Sen lisäksi, että Kanta-palvelujen käytön pitäisi olla maksutonta, valtion pitäisi tukea kaikkia julkisia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunjärjestäjiä Kanta-palvelujen käyttöönotoista johtuvien tietojärjestelmähankintojen kustannuksissa. Lisäksi Kanta-palvelujen käyttöönottohalukkuutta ja Kanta-palveluihin tallennettavien asiakas- ja potilastietojen laatua lisäisi huomattavasti se, että valtion varoista STM:n vastuulla tuotettaisiin ja/tai päivitetäisiin valtakunnallisesti yhdenmukaiset ohjeet, oppaat ja koulutusmateriaalit reseptikeskuksen (sähköisen reseptin) ja valtakunnallisen arkistointipalvelun (mm. Potilastiedon arkiston ja Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston) toimintamalleista, sosiaalihuollon määrämuotoisesta kirjaamisesta ja kaikkien 234 sosiaalihuollon

asiakasasiakirjan käyttämisestä. Sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen täyttöohjeiden pitäisi olla niin tarkalla tasolla, että niiden perusteella jokainen sosiaalihuollon asiakastietoa kirjaava henkilö tietäisi, missä asiakastilanteessa, palvelutehtävässä, prosessissa ja sosiaalipalvelussa käytetään juuri tiettyä asiakasasiakirjaa. Jokaisen asiakasasiakirjan täyttöohjeessa pitäisi lisäksi ohjata kyseisen asiakasasiakirjan jokaisen tietokentän täyttämistä.

Lisäksi valtion varoista pitäisi sosiaalihuollon asiakastietojen laadun parantamiseksi turvata sosiaalihuollon kirjaamisosaamisen kehittäminen päivittämällä ja jatkokehittämällä Kansa-koulu- ja Kansa-koulu II -hankkeissa laaditut kirjaamisvalmennusmateriaalit, tukea kirjaamisvalmentajaverkoston toimintaa ja järjestää lisää kirjaamisvalmentajien valmennuksia. Näillä toimenpiteillä saataisiin parannettua Kanta-palveluihin tallennettavan sosiaalihuollon asiakastiedon laatua, minkä ansiosta Kanta-palveluista olisi mahdollista saada luotettavaa tilannekuvaa, tilasto- ja raportointitietoa sekä tiedolla johtamisessa tarvittavaa tietoa sosiaalihuollon asiakkaista, eri palvelutehtävien asiakasmääristä, sosiaalihuollon eri palvelunjärjestäjien asiakasmäärien kehittymisestä ja toivottavasti myös eri sosiaalipalvelujen vaikuttavuudesta.

7. Rekisteröidyn oikeus rajoittaa käsittelyä

Olisiko asiakastietolaissa säädettävä siitä, että rekisteröidyn oikeutta käsittelyn rajoittamiseen voitaisiin rajoittaa silloin, kun rekisteröity kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden (EU:n yleinen tietosuoja-asetus 18 art 1 kohta a alakohta)?

Kyllä, mikäli puuttuva lainsäädäntö johtaisi tilanteisiin, joissa rekisteröidyn oikeudesta käsittelyn rajoitukseen hänen kiistäessään henkilötietojen paikkansapitävyyden voisi aiheutua merkittävä riski asiakas- ja potilasturvallisuudelle.

8. Muut huomiot

Voitte kirjoittaa muut huomionne tähän

Hallituksen esityksessä käytetään vielä vanhaa nimeä Väestörekisterikeskus. 1.1.2020 Suomessa aloitti toimintansa uusi virasto, Digi- ja väestötietovirasto. Virasto syntyi, kun Väestörekisterikeskus ja maistraatit yhdistyivät. Hallituksen esityksessä ja sen sisältämissä lakiluonnoksissa pitäisi korvata Väestörekisterikeskuksen nimi uuden viraston nimellä Digi- ja väestötietovirasto. Samalla pitäisi tarkistaa ja tarvittaessa korjata lakiviittaukset.

Laki väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista 21.8.2009/661 <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090661>

Laki Digi- ja väestötietovirastosta 15.3.2019/304 <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2019/20190304>

Hyvinvointitieto (Asiakastietolain esitys 3 § Määritelmät) sekä 12 § Omatietovaranto

Ovatko hyvinvointitietoja myös asiakkaan tosiasiallisesti käyttämien lääkkeiden tiedot? Voiko asiakas tallentaa esimerkiksi käyttämiensä käsikauppalääkkeiden (reseptivapaiden lääkkeiden) tiedot hyvinvointitietoina omatietovarantoon?

Mikäli asiakas voi itse tallentaa tiedot käyttämistään lääkkeistä hyvinvointitietoina omatietovarantoon, miten tiedot asiakkaan käyttämistä lääkkeistä saadaan välitettyä terveydenhuollon ammattihenkilöille ja rekisterinpitäjille, jotka voivat asiakkaan suostumuksella lisätä tiedot ajantasaiseen lääkityslistaan?

Lastensuojelulain (417/2007) 25 § mukainen ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia terveydenhuollon ammattihenkilöitä. ”... kaikki terveydenhuollon ammattihenkilöt ovat velvollisia salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoittamaan kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jos he ovat tehtävässään saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä”

Voisiko asiakastietolakiin lisätä uuden valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin rakennettavan toiminnallisuuden, jonka avulla terveydenhuollon ammattihenkilöt voisivat tehdä lastensuojeluilmoituksen suoraan käyttämistään potilastietojärjestelmistä? Potilastietojärjestelmä tallentaisi lastensuojeluilmoituksen suoraan Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon ja Kanta-palvelut lähettäisivät sosiaalihuollon viranomaiselle tiedon saapuneesta uudesta lastensuojeluilmoituksesta.

Asiakastietolain 17 § Asiakkaan ja potilaan oikeus kieltää asiakastietojensa luovuttaminen

Onko sosiaalihuollon asiakkaalla oikeus kieltää sosiaalihuollon rekisterinpitäjää luovuttamasta sosiaalihuollon asiakastietoja terveydenhuollon rekisterinpitäjälle valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen välityksellä?

Onko terveydenhuollon potilaalla oikeus kieltää terveydenhuollon rekisterinpitäjää luovuttamasta terveydenhuollon potilastietoja sosiaalihuollon rekisterinpitäjälle valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen välityksellä?

Stoor Torbjörn
Sosiaalialan osaamiskeskukset

